

Pinholt: Jeg kan, nu da den højtærede Landbrugsminister har talt, fatte mig ganske kort, idet jeg kan slutte mig til, hvad han har udtalt. Det forekommer mig, at den stadige Tilbagevenden af disse Lovforslag mere har til Opgave at gøre det muligt at tale ustandseligt om denne Sag end at faa noget reelt ud af den. Thi i 1919 og i 1921 har vi i Virkeligheden lagt Linierne for vor Husmandslovgivning og, forekommer det mig, lagt den paa en saadan Maade, at der nu er bedre Vilkaar end nogen Sinde tidligere for Oprettelse af Husmandsbrug; og der er ogsaa oprettet forholdsvis flere Husmandsbrug efter disse Love end nogen Sinde tidligere. Vi kan maaske gaa endnu noget stærkere frem; men at forcere Udstykningen, saaledes at der, som enkelte har talt om, oprettes Titusinder af Husmandsbrug i et Aar — det blev forleden sagt af en socialdemokratisk Landstingsmand —, er ikke ønskeligt. Jeg tror slet ikke, at det vilde medføre en ligelig og fornuftig Udvikling af vort Landbrug. Vi maa ikke glemme, at vi her i Landet har en saadan Fordeling af Jorden, at man vistnok ikke i ret mange andre Lande har den bedre. Jeg tror ikke, det er muligt at foretage Udstykning i den Udstrækning, man foregøgler sig. Oprettelse af Brug i Hundretusindvis er ganske udelukket; det har vi overhovedet ikke Jord til. Hvis vi tænkte os, at der her i Landet skulde være fuldkommen Lighed, saaledes at man paa Øerne fik 8 ha og i Jylland 12 ha til hvert Landbrug, saa vilde der være Plads til at oprette saadant noget som 110 000 Landbrug; men der er vistnok ingen, der ønsker en saadan Udstykning. Jeg erindrer, at det ærede Medlem Hr. Hauge i 1919 meget rigtigt, forekommer det mig, udtalte, at den almindelige Bondegaardsbedrift er en Brugsform, som vi overhovedet ikke skal røre ved, den skal vi opretholde.

Jeg skal om det Lovforslag, som her er fremsat om Ekspropriation — og det er i Virkeligheden Hovedforslaget —, ikke sige meget. Mit Parti ønsker ikke at gaa ind paa dette Forslag — det har vi tidligere hævdet —, og der er endnu mindre Grund til det i Øjeblikket, end der har været nogen Sinde tidligere; thi der er overhovedet ikke Trang til at købe Jord i det frie Marked, og det er jo heller ikke saaledes, at det er saa vanskeligt og dyrt at komme i Besiddelse af Jord. Paa Fyn blev der i 1905 for en Række Statshuse givet en Jordpris af omkring 500—600 Kr., og i April Maaned, da vi sidst drøttede

disse Lovforslag, udtalte den højtærede nuværende Forsvarsminister, at Statens Jordlovsudvalg havde købt betydelige Arealer, til Dels fortrinlig Jord, til en Gennemsnitspris af 750 Kr., pr. Td. Land, Jordprisen er saaledes ikke steget særlig, den er i alt Fald ikke steget i Forhold til, hvad Prisen paa Bygninger og Inventar er steget. Jeg vil erindre om, at i 1905, 06, 07 og 08 kostede Bygningerne til et almindeligt Husmandsbrug omkring 4 000 Kr., lidt under eller lidt over, men som Regel lidt under; nu kommer de op paa en 20 000 Kr. Jeg vil gerne udtale dette, at efter min Mening ligger en væsentlig Mangel ved Statens Jordlovgivning deri, at de unge Landmænd, der faar disse Brug, kommer til at bygge for meget og bygge for dyrt. Jeg vil meget henstille, at man i disse Brug indretter sig noget, som man gør i andre praktiske Forhold, hvor man selv skaffer sig sit Hjem, og hvor man bygger meget mere smaat og saa bygger igen Tid efter anden, naar man faar Raad til det. Det er en Fremgangsmaade, som efter min Mening har været til Held for mange og netop for alle dem, der har maattet hjælpe sig selv.

Jeg tror ogsaa, det er rigtigt, hvad den højtærede Forsvarsminister sagde, da vi sidst talte om disse Ting, at man aldrig maa vente, naar man vil gøre Ret og Skel gennem en Ekspropriation, at faa billig Jord. Jeg ser, at nu skal man kunne ekspropriere fra Ejendomme paa 45 Tdr. Land; fra en saadan Ejendom skal man kunne ekspropriere Tiendeparten. Naar Ejendommen er paa 55 Tdr. Land, skal man kunne tage 20 pCt. af den, og naar den er paa 90 Tdr. Land, maa man tage 25 pCt. Det forekommer mig mærkeligt, at man maa gaa saa langt ned; i det Lovforslag, som blev forelagt i 1919, var det dog saaledes, at man ikke maatte ekspropriere fra Brug, som havde en Ejendoms-skyldværdi af 75 000 Kr. eller et Jordtilliggende under 150 Tdr. Land. Nu er man altsaa i de socialdemokratiske Lovforslag gaaet langt længere ned, og hvad betyder det? Det betyder ganske simpelt, at de Mænd, der ved Stræbsomhed har arbejdet sig op og maaske samlet en Ejendom paa 45 Tdr. Land, nu ikke længere kan vide sig sikre, men risikerer, at Samfundet falder over dem og tager det fra dem, som de har erhvervet sig. Det forekommer mig, at det vil ikke være nogen Styrkelse af Samfundet, om man gennemførte den her foreslaaede Ordning, saaledes at de, der viser Dygtighed, kan vente,